

INKLYUZIV TA'LIMGA TA'RIF VA INKLYUZIV TA'LIMNING AFZALLIKLARI, MUAMMOLAR HAMDA INKLYUZIV O'QITISH STRATEGIYASI

Ergashev Yusuf

Guliston davlat universiteti

Itimoiy fanlar kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada inklyuziv ta'lim tushinchasi va ushbu tizimini joriy etishning zarurati, mazkur tizimni joriy etish oldida turgan to'siqlar va muammolar hamda inklyuziv o'qitish strategiyasi haqida bayon etilgan

Kalit so'zlar: Inklyuziv, integratsiya, pedagog, texnologiya, ta'lim, inklyuziv ta'lim.

Абстрактный. В данной статье описаны концепция инклюзивного образования и необходимость внедрения этой системы, препятствия и проблемы, стоящие перед внедрением этой системы, а также стратегия инклюзивного образования.

Ключевые слова: Инклюзия, интеграция, педагог, технологии, образование, инклюзивное образование.

Abstract. This article describes the concept of inclusive education and the need to implement this system, the obstacles and problems facing the implementation of this system, and the strategy of inclusive education.

Keywords: Inclusive, integration, pedagogue, technology, education, inclusive education.

Inklyuziv ta'lim - har qanday qobiliyat, kelib chiqishi va o'ziga xosligi bo'lgan talabalar birgalikda o'rganish va o'sishdir. Ijobiy, salbiy va amaliy jihatlar haqida ko'proq o'qing. Inklyuziv ta'lim - bu har bir maktab jamoasining barcha a'zolarini qadrlaydigan va qo'llab-quvvatlaydigan falsafa va amaliyot bo'lib, ular maktab madaniyatida to'liq ishtirok etishlari, o'rganishlari, rivojlanishi va muvaffaqiyatga erishishlari mumkin. Maqsad - nogiron va qo'shimcha ehtiyojlari bo'lgan o'quvchilar uchun xavfsiz va inklyuziv bo'lgan maktab muhitini yaratish. Inklyuziv ta'lim hisobga olinadigan omillar va o'ziga xosliklarga jismoniy, kognitiv va o'rganishdagi nuqsonlar, gender identifikatori, jinsiy orientatsiya, aborigen yoki Torres bo'g'ozi orolida yashovchi shaxs bo'lish, madaniy kelib chiqishi, ingliz tilini tushunish, travma bilan bog'liq tajribalar va boshqa ijtimoiy va iqtisodiy omillar kiradi. Viktoriya shtatida nogironligi bo'lgan, shuningdek, autizm spektrining buzilishi va disleksiyasi bo'lgan

o'quvchilarni qamrab olishi uchun maktablarni yaxshilash bo'yicha maqsadli harakatlar olib borilmoqda¹.

Tegishli o'qish: Qanday qilib onlayn ta'lim o'quvchilarga maktabni rad etishga yordam beradi

Bu shuni anglatadiki, barcha maktablar nogiron o'quvchilar bilan birga nogiron o'quvchilarni qabul qilishlari uchun oqilona tuzatishlar kiritishlari kerak. Bu muhtoj talabalar uchun o'qituvchi yordamchilariga ega bo'lishni, ekranni o'qiydiganlar kabi yordamchi texnologiyalardan foydalanishni, foydalanish mumkin bo'lgan rampalarni o'rnatishni, o'quv rejasini o'zgartirishni va o'qituvchilarni turli sinflarda dars berishga o'rgatishlarini ta'minlashni anglatishi mumkin (bu siz bo'lishingiz mumkin!). Shuni ta'kidlash kerakki, ota-onalar o'z farzandlarini har bir talabaning qo'shimcha ehtiyojlari bo'lgan ixtisoslashgan maktablarga yuborishlari mumkin - bu erda asosiy narsa tanlov mavjudligi va har bir bola uchun nima to'g'ri ekanligi. Bundan tashqari, nogironligi bo'lgan ba'zi talabalar ham umumiy maktabda, ham ixtisoslashgan maktabda (ikki tomonlama ro'yxatdan o'tish) foyda olishadi.

Inklyuziv ta'limning afzalliklari nimada?

Nogironligi bo'lgan ayrim (hamma ham emas!) talabalar uchun inklyuziv ta'limni qo'llaydigan umumiy maktabda bo'lish yaxshi akademik va kasbiy natijalarga olib kelishi, nafaqat yordam olish, balki yordam berish tajribasini yaratishi va kengroq faoliyat turlaridan foydalanish imkonini berishi mumkin. , rivojlangan rivojlanishga va tegishlilik hissiga olib keladi. Bundan tashqari, umumta'lim maktablarida inklyuziv ta'lim nogironlikni chinakamiga normallashtirishi mumkin - barcha talabalar katta ijtimoiy rivojlanishdan va ular o'ylamagan yoki duch kelmagan odamlar bilan do'stlik qilish imkoniyatidan foydalanadilar. Nogironligi bo'lmagan bolalar, shuningdek, boshqalarning ehtiyojlari va xilma-xillik qiymati haqida ko'proq xabardorlikni rivojlantiradilar. Inklyuziv ta'lim kamsitish va qobiliyatli amaliyotlarni yo'q qilishga yordam beradi. Muxtasar qilib aytganda, bu farqlarni kamroq farq qiladi².

Inklyuziv ta'limni joriy etishda qanday muammolar mavjud?

Ko'pgina umumiy maktablar inklyuziv ta'lim paydo bo'lishidan oldin qurilgan. Endi ba'zi tuzatishlar kiritilishi mumkin, ammo haqiqatan ham har bir maktabni o'zgarmas standartga moslashtirish qiyin. Agar talaba jiddiy o'zgarishlarga muhtoj bo'lsa, ularga ko'proq yordam olish mumkin bo'lgan ixtisoslashgan maktablarda yaxshiroq xizmat ko'rsatish mumkin. Odatiy bo'lib, ixtisoslashgan maktablar inklyuziv o'qitishni amalga oshiradilar. Har bir talaba o'zining kuchli tomonlari, shuningdek, nogironligi bilan ajralib turadi, lekin ular birgalikda o'rganadilar. Viktoriya qo'llab-quvvatlanadigan inklyuziya maktablarini qurish va ochishni boshladi - bular ko'proq nogiron o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash uchun yaratilgan asosiy maktablardir

¹ Shomahmudova R.Sh. Inklyuziv ta'lim (Xalqaro va O'zbekistondagi tajribalar). Toshkent-2011.

² Shomahmudova R.Sh. Inklyuziv ta'lim (Xalqaro va O'zbekistondagi tajribalar). Toshkent-2011.

(odatdagi umumiy maktablarga nisbatan). Biroq, bu turdagi maktab odatiy holga aylanguncha yillar o'tadi³.

Tegishli o'qish: bilish uchun 5 ta inklyuziv o'qitish strategiyasi

Eng muhimi, umumiy sharoitlarda inklyuziv ta'lim nogironligi bo'lgan har bir bola uchun emas. Ba'zilar nogironligi bo'lmagan sinfdoshlarining yonida o'zlarini etarli emas deb bilishlari mumkin. Bu ularning o'ziga bo'lgan hurmatini pasaytiradi va diqqatini o'rganishga qiyinlashtiradi. Dandenong shahridagi ixtisoslashtirilgan maktab Emerson maktabining kampus direktori Dayan Raytning so'zlariga ko'ra, “Muvaffaqiyatli odamlar o'zlarini yaxshi his qiladilar, ular muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqmaydilar. Ammo agar siz qoziqning pastki qismida bola bo'lsangiz, juda ko'p g'azab va umidsizlik bor. Ular o'rganishlari mumkinligini bilishadi, lekin asosiy maktab tezligida emas. Ideal dunyoda umumta'lim maktablari nogiron o'quvchilarni jalb qilish qobiliyatini faol ravishda yaxshilaydi va ularda yaxshi rivojlanganlar uchun maxsus maktablar mavjud.

Universitetda inklyuziv o'qitish bo'yicha o'qish - Qo'shimcha ehtiyojga ega bo'lganlarga qaratilgan o'qituvchi bo'lishning eng to'g'ridan-to'g'ri yo'li uchun o'qing! Nyu-England universitetida maxsus va inklyuziv ta'lim bakalavri kabi 4 yillik darajaga yoziling, u erda siz onlayn va shaxsan o'qitishda talabalarning eng yaxshisini qanday chiqarishni o'rganasiz⁴.

Uni inklyuziv ta'lim kursining bir qismi sifatida siz:

O'rganishdagi qiyinchiliklar va nogironlik, ijobiy xulq-atvorni qo'llab-quvvatlash, autizm, yordamchi texnologiyalar va boshqalarni o'rganing

- Kasbiy tajribaga joylashishni, keyin esa Bitiruvchi o'qituvchi faoliyatini baholashni (GPTA) yakunlang.

- Boshlang'ich o'qituvchilik darajasidagi talabalar uchun Milliy savodxonlik va hisob-kitob testini topshiring

Agar siz allaqachon bakalavr darajasiga ega bo'lsangiz (o'qituvchilik yoki boshqa soha bo'ladimi), inklyuziv va ixtisoslashtirilgan ta'lim bo'yicha bilimingizni oshirish uchun 2 yillik mutaxassislik magistraturasiga yozilish haqida o'ylab ko'ring. Flinders universiteti, Torrens universiteti va boshqalar Avstraliya ochiq universitetlari orqali ushbu imkoniyatlarni taklif qiladi. Ish-oila-o'qish o'yinlariga bardosh bera olishingizga ishonchingiz komil emasmi? 6 yoki 12 oylik diplom yoki bitiruv diplomi bilan uni sinab ko'ring. Mavzudan zavqlanyapsizmi? Muvaffaqiyatli tugatgan fanlardan to'liq magistr darajasiga erishish uchun foydalaning! Shu bilan bir qatorda, ta'limdagi inklyuziv amaliyotlar bo'yicha qisqa kursni o'rganing yoki

³ X.N.Muzaffarova, D.Tangirova “Inklyuziv ta'lim” fani bo'yicha o'quv metodik qo'llanma. Jizzax davlat pedagogika instituti. 2011 y.

⁴ “Inklyuziv ta'lim” fanidan o'quv-uslubiy majmua. A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti. Toshkent - 2014.

ushbu fanlardan birini o'rganing, bu soha haqiqatan ham sizga mos keladimi. Oxirgi bir narsa! Kurs nomlarida “ixtisoslashtirilgan ta’lim”, “mutaxassis ta’lim” va “inklyuziv ta’lim” birgalikda yoki bir-birining o‘rnida ishlatilishini ko‘rasiz — barcha kurslar sizni ham asosiy, ham ixtisoslashgan maktablarda o‘qitishga mos keladi.

Foydalangan adabiyotlar.

1. Shomahmudova R.Sh. Inklyuziv ta’lim (Xalqaro va O‘zbekistondagi tajribalar). Toshkent-2011.
2. “Inklyuziv ta’lim” fanidan o‘quv-uslubiy majmua. A.Qodiriy nomidagi Jizzax davlat pedagogika instituti. Toshkent -2014.
3. X.N.Muzaffarova, D.Tangirova “Inklyuziv ta’lim” fani bo‘yicha o‘quv metodik qo‘llanma .Jizzax davlat pedagogika instituti. 2011 y.